

LEDAVSKO JEZERO

Kristjan Malačič – Javni zavod Krajinski park Goričko

Začasne varovalne ograje za dvoživke smo enako kot v prejšnjih letih postavili ob Ledavskem jezeru na regionalni cesti R2–440 v Krašcih in ob lokalni cesti Krašči–Ropoča. Skupna dolžina mrež je znašala približno 1,4 km. Žal so razmere povezane z epidemijo COVID-19 onemogočile, da bi tudi letos postavili tako imenovane povratne mreže, ki dvoživkam onemogočajo dostop na cesto, ko se po končanem mrestenju vračajo v poletna bivališča.

Vremenski pogoji konec februarja so bili že čisto spomladanski s temperaturami nad 20 °C čez dan in okoli 10 °C ponoči, kar je na plano privabilo prve rjave žabe. Tako smo morali ponoči pregledovati ceste, čeprav začasne varovalne ograje še nismo uspeli postaviti. Nenavadni vremenski pogoji so se nadaljevali tudi v marcu in aprilu, saj so bile namesto toplih noči za oba meseca značilne nizke temperature, ki so v nekaterih nočeh segale globoko pod 0 °C. Tako se je ta nenavadna sezona spomladanskih selitev dvoživk v večjem obsegu začela komaj 12. 3. 2021 in z nekajdnevno prekinitvijo trajala do sredine aprila, ko smo začasne varovalne ograje začeli pospravljati.

Rekordno noč so dvoživke postavile šele 27. 3. 2021, ko smo v eni noči čez regionalno in lokalno cesto prenesli več kot 1.300 dvoživk. Rezultate smo primerjali z letom 2020 in ugotovili, da je bil vrh selitve dosežen že 3. 3. 2020, čez cesto pa je bilo prenesenih 2.200 dvoživk. Skupno število prenesenih dvoživk v letu 2021 znaša 7.480 in je v primerjavi z lanskim številom, ko smo

zabeležili 12.650 osebkov, precej nizko. Primerjava s podatki iz preteklih 15 let pa kaže, da je letošnja sezona spomladanskih selitev dvoživk povprečna. Kakšen vpliv so imele nizke temperature na uspešnost njihovega razmnoževanja, pa še ni znano.

Dvoživke so se v kopenske življenjske prostore pričele vračati po 10. 4. 2021, ko je bil tako imenovani žabji promet nekaj dni dvosmeren. Zaradi manjkajočih povratnih mrež je bilo število povozov med vračajočimi dvoživkami večje. Opažamo, da je na cestah vse več obzirnih voznikov. Na žalost pa se najdejo tudi taki, ki po cestah divjajo kljub temu, da na cestišču vidijo dvoživke ter prostovoljce opremljene z odsevnimi jopiči in svetilkami.

Veliko število povoženih dvoživk smo opazili tudi tam, kjer ni postavljenih začasnih varovalnih ograj in na nekaterih drugih cestnih odsekih. Letošnja selitev je bila kljub nizkim temperaturam povprečna. Največji in hkrati tudi negativni odklon je bilo opaziti pri navadnem pupku, pri katerem je število v primerjavi z letom 2020 upadlo iz nekaj več kot 1.200 na približno 120 osebkov.

Z naskokom najpogosteje zabeležena vrsta ob začasnih varovalnih ograjah je navadna krastača, ki predstavlja kar 78,17 % vseh prenesenih osebkov. Po pogostosti sledijo rosnica (14,32 %), zelene žabe (4,02 %), navadni pupek (1,62 %), plavček oziroma barska žaba (1,27 %), sekulja (0,6 %) in veliki pupek (manj kot 0,1 %). Zabeležili smo tudi enega planinskega pupka

Foto: Kristjan Malačič

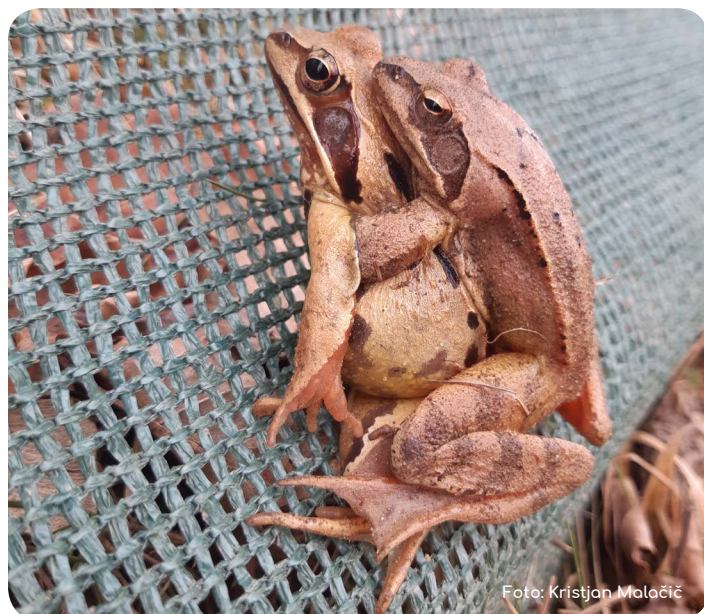

Foto: Kristjan Malačič

in eno zeleno rego. Slednja je ob Ledavskem jezeru pogosta, a se na mrestišča običajno seli nekoliko kasneje od ostalih vrst dvoživk.

Odrasle dvoživke so plenilke, saj se prehranjujejo z žuželkami, polži in nekaterimi drugimi vrstami živali, kar pomeni, da so posredno zelo pomembne tudi za nas ljudi. V veliki meri uravnavajo številčnost teh živali, ki za ljudi pogosto predstavljajo škodljivce v sadovnjakih, vrtovih in na njivah. Njihovega pomena se zaveda vse več ljudi, saj se nam pri takih akcijah pridružuje precej prostovoljcev.

Lansko leto je bilo rekordno po številu dvoživk, letošnje pa po pridnosti in številu prostovoljcev, saj se nam jih je pri akciji pridružilo kar 16. Izpostaviti bi želeli družino iz Krašč, ki je popolnoma prevzela nadzor nad delom začasne varovalne ograje in se akcije prenašanja dvoživk čez cesto udeleževala vsak dan. Vsako leto se nam vsaj enkrat pridružijo tudi učenci iz Osnovne šole Kuzma.

Posebna zahvala gre tudi lastnikom zemljišč ob regionalni cesti, ki so nesebično dovolili postavitve začasnih varovalnih ograj na robovih njihovih zemljišč. Pri postavljanju začasnih varovalnih ograj nam vsako leto na pomoč priskočijo zaposleni na občinah Cankova in Rogašovci. Občina Dobrovnik v času spomladanskih selitev dvoživk že več let zapored uredi delno zaporo ceste ob Bukovniškem jezeru.

Postavljanje začasnih varovalnih ograj je le eden od ukrepov varstva dvoživk, ki pa ne zadostuje, če poleg

mrestišč ne varujemo tudi prehranjevalnih habitatov kot so ekstenzivni travniki, sadovnjaki, gozdovi in mejice.

Vsekakor smo premalo pozorni na dejstvo, da v naravno okolje vnašamo preveč fitofarmaceutskih sredstev, kmetijskih, gospodinjstevskih in industrijskih odplak. Če se bo tak trend nadaljeval, se lahko zgodi, da bo prihajalo do lokalnih izumiranja dvoživk, s tem pa bomo izgubili tudi ljudje. Ne bo več dvoživk, ki bi nam brezplačno izvajale tako imenovane ekosistemske koristi. V upanju, da kvakanje in regljanje ne bo nikoli utihnilo, bomo akcijo pripravljali tudi naslednja leta.

Cesta	R2-440/1296 Cankova-Kuzma Motovilci-Domajinci
Trajanje akcije	22. 2.–19. 4. 2021
Število dni trajanja akcije	57
Skupno število zabeleženih dvoživk	7.480
Število vrst	9
Število udeležencev	27
Dolžina problematičnega odseka	6.200 m
Izvedeni ukrepi	časna varovalna ograja (1.400 m), akcija prenašanja dvoživk čez cesto

VEČ O AKCIJI

Foto: Kristjan Malačič

Foto: Kristjan Malačič